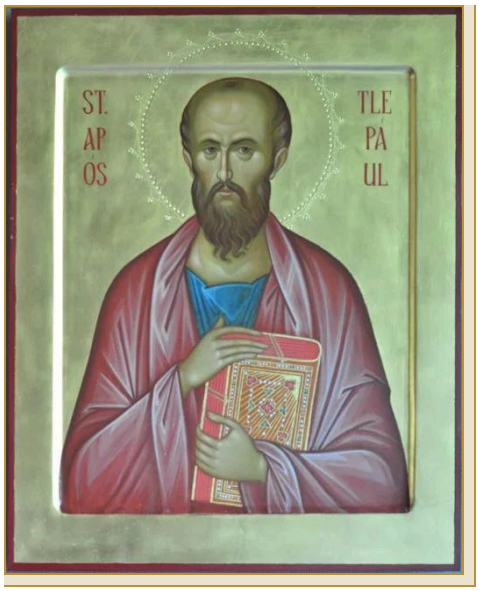

ሐዋርያዊ ቅብብሎሽ

ከሐዋርያው ከጳውሎስ እስከ ዘመናችን

በዚህ የቅብብሎሽ መሰመር፦
ብፁዕ*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
የአሕዛብ ጳጳስ፣ በሐዋርያዊ ተልእኮ

1. ቅዱስ ጳውሎስ፣ ሐዋርያና ሰማዕት [ካኦ]

እ.ኤ.አ. በ*35* ገደማ ለሐዋርያነት የተጠራ
በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሰ፦ በደማስቆ መንገድ ላይ ከሙታን በተነሣው ክርስቶስ ተጠርቷል *(የሐዋርያት ሥራ 9:3-6)*፤ «ሐዋርያ ሊሆን የተጠራ» *(ወደ ሮሜ ሰዎች 1:1-2)*

ይህ የሐዋርያዊ ቅብብሎሽ መሰመር እ.ኤ.አ. በ35 ገደማ ከነበረው ከሐዋርያው ጳውሎስ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ይዘልቃል፤ ይህም እስከ 2026 እ.ኤ.አ. ድረስ 1,991 ዓመታትን ያካልላል።

የጵጵስና ሢመት ከአንዱ ወደ ቀጣዩ የተፈጸመው ከዚህ በታች በተጠቀሱት አብያተ ክርስቲያናት በኩል ነው።

በዚህ መሰመር ውስጥ ያሉ አንዳንድ ጳጳሳት በቅዱሳንነትም ይከበራሉ። ከስማቸው አጠገብ ያሉት ምልክቶች የሚመለከቱት የሕይወትን ቅድሰና ብቻ ነው። የማንኛውንም ሢመት ሕጋዊነት አይነኩም፤ በቅዱሳንነት ቢከበርም ባይከበርም፣ የተዘረዘረው እያንዳንዱ ጳጳስ በቅብብሎሹ ውስጥ ያለውን ሰፍራ በእኩልነት ይይዛል።

ቅ. ቅዱስ፦ አንዲት ቤተ ክርስቲያን የጀግንነት ቅድሰና ሕይወት እንደ ኖረና እሁን ከእግዚአብሔር ጋር እንዳለ በይፋ የምታከብረው፣ መታሰቢያውንም በቀን መቁጠሪያዋ የምትጠብቅለት ሰው። በጥንቲቱ ቤተ ክርስቲያን ቅዱሳን የሚታወቁት በምእመናንና በጳጳሶቻቸው ይሁንታ ነበር፤ በኋላ ግን በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በይፋ የቅድሰና አዋጅ (ካኖናይዜሽን)፣ በምሥራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ በክብረ ቅድሰና አዋጅ ሆነ።

ቡሩክ ቡሩክ፦ በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን፣ ቅዱስ ተብሎ በይፋ ከመታወጁ በፊት ያለውን መደበኛ ደረጃ፣ ማለትም የቡሩክነት ዕውቅና ያገኘ ሰው።

ካ በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እንደ ቅዱስ ወይም እንደ ቡሩክ የሚከበር።

ካኦ በሮማ ካቶሊክም በምሥራቅ ኦርቶዶክስም አብያተ ክርስቲያናት ቅዱስ ሆኖ ይከበራል።

ቀይ ስማዕት፦ ስለ እምነት ሕይወቱን የሰጠ።

አብያተ ክርስቲያናት ቅዱስ ማን እንደ ሆነ ሁልጊዜ አይሰማሙም። አንዲቱ ሌላዋ የማታከብረውን ሰው ልታከብር ትችላለች፤ ምልክቶቹም እያንዳንዱን የትኛዋ ቤተ ክርስቲያን እንደምታከብረው ያሳያሉ።

አርል

በጎል የሚገኘው፣ የሐዋርያው የጳውሎስ ደቀ መዝሙር በሆነው በቅዱስ ጥሮፊሞስ የተመሠረተው የአርል መንበር። ቅዱስ አውግስጢኖስ ወደ እንግሊዝ ለሚያደርገው ተልእኮ ሚመተ ጵጵስናን የተቀበለው ከዚህ መንበር ነው።

2. ቅዱስ ጥሮፊሞስ ካኦ 58
3. ዲዮናስዮስ 80
4. ሬጉሎስ 85
5. ፌሊኪሲሙስ 100
6. ግራቱስ 120
7. አምብሮስዮስ 145
8. ማርቲኑስ 170
9. ኢጌኑስ 180
10. አውግስጢኖስ 200
11. ሂሮኒሞስ 220
12. ሳቪትዮስ 230
13. ማርቅያኖስ 240
14. ቪክቶር 250
15. ማሪኖስ 270
16. ማርቲኑስ 2ኛ 270
17. ኒካሰዮስ 330
18. ቫለንቲኑስ 342
19. ሳቱርኒኑስ 354
20. ክሬሴንትዮስ 365
21. ኮንኮርድዮስ 380
22. ኮንስታንቲኑስ 392
23. ሄሮስ 410
24. ፓትሮክሎስ 422
25. ቅዱስ ሆኖራቱስ ካኦ 426
26. ቅዱስ ሂላሪዮስ ካኦ 438
27. ራቬንዮስ 449
28. ሌዎንትዮስ 463
29. ኤዎንዮስ 493
30. ቅዱስ ቄሳርዮስ ካኦ 502
31. እውክሳንዮስ 542
32. ቅዱስ እውሬሊያኖስ ካኦ 546
33. ሳፓውዱስ 556
34. ሊኬርዮስ 586
35. ቅዱስ ቪርጊልዮስ ካኦ 588

ካንተርበሪ

በ597 እ.ኤ.አ. ወንጌልን ለእንግሊዛውያን እንዲያደርስ ፓፓ ቅዱስ ታላቁ ጎርጎርዮስ በላከው በቅዱስ አውግስጢኖስ የተመሠረተው የካንተርበሪ መንበር።

36. የካንተርበሪው ቅዱስ አውግስጢኖስ ካኦ 597
37. ቅዱስ ሎረንስ ካኦ 604
38. ቅዱስ ሜሊቱስ ካኦ 619
39. ቅዱስ ኢዮስጦስ ካኦ 624
40. ቅዱስ ሆኖሪዮስ ካኦ 627
41. ቅዱስ ዴውስዴዲት ካኦ 655
42. የጠርሴሱ ቅዱስ ቴዎድሮስ ካኦ 668
43. ቅዱስ ብሪትዋልድ ካኦ 693
44. ቅዱስ ታትዊን ካኦ 731
45. ቅዱስ ኖትሄልም ካኦ 735
46. ካትበርት 740
47. ቅዱስ ብሬጎዊን ካኦ 759
48. ያንበርት 766
49. ኤተልሃርድ 793

50. ውልፍሬድ 805
51. ፌኦሎጊልድ 832
52. ኬኦልኖት 833
53. ኤተልሬድ 870
54. ፕሌግመንድ 890
55. ቅዱስ አቴልም[ካኦ] 914
56. ውልፍሄልም 923
57. ቅዱስ ኦዳ[ካኦ] 942
58. ቅዱስ ደንስታን[ካኦ] 960
59. ኤተልጋር 988
60. ሲጌሪክ 990
61. ኤልፍሪክ 995
62. ቅዱስ ኤልፍሄአህ[ካኦ] ሰማዕት 1006
63. ሊፊንግ 1013
64. ኤተልኖት 1020
65. ኤድሲጌ 1038
66. የዙሚዬዙ ሮበርት 1051
67. ሰቲጋንድ 1052
68. ላንፍራንክ 1070
69. ቅዱስ አንሰልም[ካ] 1093
70. ራልፍ ዴሰኩር 1114
71. ዊልያም ደ ኮርቤይ 1123
72. የቤኩ ቴዎባልድ 1139
73. ቅዱስ ቶማስ ቤኬት[ካ] ሰማዕት 1162
74. የዶቨሩ ሪቻርድ 1174
75. የፎርዱ ቦልድዊን 1185
76. ሬጂናልድ ፊትዝ ጆሰሊን 1191
77. ሁበርት ዋልተር 1193
78. ሰቲፈን ላንግተን 1207
79. ሪቻርድ ለ ግራንት 1229
80. ቅዱስ ኤድመንድ ሪች[ካ] 1234
81. የሳቮዩ ቡሩክ ቦኒፌስ[ካ] 1245
82. ሮበርት ኪልዋርድቢ 1273
83. ጆን ፔካም 1279
84. ሮበርት ዊንቸልሲ 1294
85. ዋልተር ሬይኖልድስ 1313
86. ሳይመን ሜፋም 1328
87. ጆን ሰትራትፎርድ 1333
88. ቶማስ ብራድዋርዲን 1349
89. ሳይመን ኢዝሊፕ 1349
90. ሳይመን ላንግሃም 1366
91. ዊልያም ዊትልሲ 1368
92. ሳይመን ሰድበሪ 1375
93. ዊልያም ኮርትኒ 1381
94. ቶማስ አሩንደል 1396
95. ሄንሪ ቺቸሊ 1414
96. ጆን ሰታፎርድ 1443
97. ጆን ኬምፕ 1452
98. ቶማስ ባውቸር 1454
99. ጆን ሞርተን 1486
100. ሄንሪ ዲን 1501
101. ዊልያም ዋራም 1503
102. ቶማስ ክራንመር 1533

የእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን

ከተሐድሶ *(ሪፎርሜሽን)* በኋላ፣ የእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳት፤ እያንዳንዳቸው ከእነርሱ በፊት በተዘረዘረው ጳጳስ ተሹመዋል።

103. ጆን ሰኮሪ 1551
104. ማቲው ፓርከር 1559
105. ኤድመንድ ግሪንዳል 1559
106. ጆን ዊትጊፍት 1577
107. ሪቻርድ ባንክሮፍት 1597
108. ጆርጅ አቦት 1609
109. ጆርጅ ሞንቴን 1617
110. ዊልያም ሎድ 1621
111. ብራያን ዱፓ 1638
112. ጊልበርት ሼልደን 1660

113. ሄንሪ ኮምፕተን 1674
114. ዊልያም ሳንክሮፍት 1678
115. ጆናታን ትሪሎኒ 1685
116. ጆን ፖተር 1715
117. ቶማስ ሄሪንግ 1738
118. ፍሬድሪክ ኮርንዋሊስ 1750
119. ጆን ሙር 1775

አሜሪካ

በ*1787* እ.ኤ.አ. በላምቤት ቤተ መንግሥት በዩናይትድ ስቴትስ ላለችው ቤተ ክርስቲያን ጳጳስ ሆኖ ከተሾመው ከዊልያም ዋይት ጀምሮ፣ ይህን ቅብብሎሽ እስከ ዛሬ ድረስ እስካደረሱት ጳጳሳት ድረስ።

120. ዊልያም ዋይት 1787
121. ቤንጃሚን ትሬድዌል ኦንደርዶንክ 1830
122. ሳሙኤል አለን ማክኮስክሪ 1836
123. ዊልያም ኤድዋርድ ማክላረን 1875
124. ዊልያም ሞንትጎመሪ ብራውን 1898
125. ዋላስ ዴቪድ ደ ኦርቴጋ ማክሲ 1927
126. ኒልስ ቤርቲል አሌክሳንደር ፐርሶን 1986
127. ሳሙኤል ጊዶ ጁኒየር 2004

128.

Garland F. Byers, Jr.

2013

ከካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት ጋር የጋራ ቅብብሎሽ

የአሁኗ የካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት ሳራ ሙላሊና ጳጳስ ባየርስ ከቅዱስ ጳውሎስ ጀምሮ እስከ ቶማስ ሄሪንግ (በ1738 እ.ኤ.አ. ጳጳስ ሆኖ የተሾመ፤ ከ1747-1757 እ.ኤ.አ. የካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት) ድረስ አንድ ዓይነት የሐዋርያዊ ቅብብሎሽ መስመር ይጋራሉ። ሁለቱም መስመሮች የሚወርዱባቸውን ጳጳሳት ሊቀ ጳጳሳት ሄሪንግ በገዛ እጆቹ ሾሟል፦ በሊቀ ጳጳሳት ሙላሊ መስመር በ1748 እ.ኤ.አ. ሮበርት ሄይ ድራመንድን፤ በጳጳስ ባየርስ መስመር ደግሞ በ1750 እ.ኤ.አ. ፍሬድሪክ ኮርንዋሊስን።

ክህነት

ሹመት

ኦገስት 17 ቀን 2008 እ.ኤ.አ.፣ በእጅ መጫን፣ St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel ውስጥ፣ ፓልመርተን፣ ፔንሰልቬንያ።

ሢመተ ጵጵስና

ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ.፣ በቅዱስ ቁርባን አከባበር ወቅት በእጅ መጫን፣ St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel ውስጥ፤ ቤተ ጸሎቱ በዚያ ዕለት የተሰበሰበው American Legion Post 16 ውስጥ ነበር፣ ስላቲንግተን፣ ፔንሰልቬንያ።

አገልግሎት

ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ. Lutheran Orthodox Church, Inc. በተባለው ድርጅት ውስጥ ሢመተ ጵጵስና ተቀበሉ፤ ከዚያም በዚሁ ድርጅት ውስጥ Western North Carolina ሀገረ ሰብከት ሊቀ ጳጳሳት ሆነው አገልግለዋል። ጳጳስ ባየርስ ከዚያ ድርጅት ጋር ከእንግዲህ ግንኙነት የላቸውም።

የሥነ መለኮት ዶክተር (*honoris causa*)፤ ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ. Lutheran Orthodox Church, Inc. የሰጠው።

ዋና ሿሚ
ብፁዕ ሳሙኤል ጊዶ ጁኒየር

ተባባሪ ሿሚዎች
ጳጳስ ብራድሊ ኤ. ቫርቪል
ጳጳስ ማይክል ባዩስ
ጳጳስ ጄምስ ቶምስን
የሹመትና የሢመተ ጵጵስና የምስክር ወረቀቶች ከሢመቱ
ፎቶግራፎች ጋር ስለ ጳጳሱ በሚለው ገጽ ላይ ቀርበዋል።

Amharic Scripture quotations: copyright © 1962, 2003 United Bible Societies. Revised Amharic Bible in XML (2003). Printed version by United Bible Societies (C)1962. E-Text in transliterated ASCII format by Lapsley/Brooks Foundation 1994. Unicode UTF-8 transformation and XML-tagging by Dirk Röckmann 2003 (www.nt-text.net). With kind permission of the Bible Society of Ethiopia. Every non-commercial work using this data in any form must fully include this copyright statement! Every commercial use of parts or the complete data in any form needs written permission of the Bible Society of Ethiopia!

የቅዱስ ጳውሎስ ሥዕል፣ St. Paul's Episcopal Church፣ ሲያትል። ፎቶግራፍ፦ Joe Mabel፣ ምንጭ፦ Wikimedia Commons፣ ፈቃድ፦ CC BY-SA 3.0፤ መጠኑ ከመጀመሪያው ምስል ተቀይሯል።